

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ศึกษาแนวทางการออกแบบและบริหารจัดการศูนย์การกีฬา เพื่อนำไปสู่การออกแบบอาคารศูนย์การกีฬาในกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาแบ่งการศึกษาออกเป็น 5 ข้อ คือ 1) ศึกษาสภาพศูนย์การกีฬาในปัจจุบันเพื่อ จัดกลุ่มศูนย์กีฬาตามขนาดพื้นที่ 2) ศึกษาวิธีให้บริการของแต่ละขนาดศูนย์การกีฬาที่จัดกลุ่มได้ 3) หาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะผู้ให้บริการกับองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมที่ประกอบด้วย แนวคิด พื้นที่ใช้สอย และการสัญจรภายในอาคาร 4) ศึกษาความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการทรัพยากรอาคาร 5) ออกแบบและวิเคราะห์ความเป็นไปได้โครงการ โดยกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ได้แก่ ผู้ใช้บริการศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร (ไทย - ญี่ปุ่น) ศูนย์กีฬาอาชีพเบสบอล และศูนย์เยาวชนลุมพินี จำนวนทั้งหมด 402 คน โดยมีการวิเคราะห์ด้วยค่าทางสถิติพื้นฐานและสถิติอ้างอิง ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย Chi-square, Cluster Analysis, Correlation และ One Way ANOVA

ผลการศึกษาวิจัย พบว่า แนวทางการออกแบบและบริหารจัดการศูนย์การกีฬาควรมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะผู้ให้บริการ ได้แก่ เพศ อายุ และรายได้ของผู้ให้บริการ และมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรม ดังนี้ 1) ผลการสำรวจข้อมูลทางกายภาพ ศูนย์การกีฬาภายในกรุงเทพมหานคร 40 ศูนย์แล้วนำมาจัดกลุ่มด้วยสถิติ Cluster Analysis สามารถจัดกลุ่มขนาดศูนย์การกีฬาได้ 3 กลุ่ม ได้แก่ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก โดยทุกขนาดควรมีรัศมีให้บริการของศูนย์การกีฬาที่ระยะประมาณ 4.5 ถึง 6.5 กิโลเมตร 2) ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ศูนย์การกีฬาควรมีแนวคิดการออกแบบที่มีภาพลักษณ์ที่ดูกลมกลืนกับธรรมชาติและทันสมัย 3) จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องสามารถแบ่งพื้นที่ใช้สอยอาคารศูนย์การกีฬาเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ พื้นที่เล่นกีฬาและพื้นที่สำหรับกิจกรรมเสริม จากความคิดเห็นของผู้ใช้บริการ พบว่า ผู้ใช้บริการที่มีลักษณะต่างกันต้องการพื้นที่เล่นกีฬาที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ เมื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ พบว่าต้องการพื้นที่เล่นกีฬาในร่มประเภททีม และจากความคิดเห็นของผู้ใช้บริการเรื่องพื้นที่สำหรับกิจกรรมเสริม พบว่าผู้ให้บริการส่วนใหญ่ต้องการกิจกรรมเพื่อความบันเทิงและคลายเครียด 4) ตามความคิดเห็นของผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ต้องการให้ศูนย์การกีฬามีทางสัญจรภายในอาคารเป็นแบบผสม 5) ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการด้านการบริหารจัดการทรัพยากรอาคารโดยรวม พบว่า มีความพึงพอใจการบริหารจัดการพื้นที่ของศูนย์การกีฬามากที่สุด รองลงมา คือ การดูแลรักษาศูนย์การกีฬา และการให้บริการทั่วไป โดยทั้งหมดอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจ

ระหว่างศูนย์การกีฬาทั้ง 3 ศูนย์ ด้วยสถิติ One Way ANOVA พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเรื่อง การให้บริการของเจ้าหน้าที่ สภาพและความเพียงพอของพื้นที่ใช้สอยอาคาร

สถานที่จัดตั้งโครงการศูนย์การกีฬายูบบริเวณโรงงานยาสูบ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร พื้นที่ 71 ไร่ เมื่อศึกษาลักษณะประชากรในพื้นที่ตามรัศมีให้บริการในบริเวณดังกล่าว พบว่า ควรเป็นศูนย์การกีฬานขนาดใหญ่ ประกอบด้วย อาคารศูนย์การกีฬา 2 หลัง โดย โดยสร้างใหม่ 1 หลัง และปรับปรุงอาคารเดิมที่เป็นโรงงานผลิตยาสูบอีก 1 หลัง รองรับผู้ใช้บริการได้ 30,000 คนต่อเดือน มีพื้นที่ใช้งานหลัก คือ พื้นที่สำหรับกิจกรรมกีฬา 34,703 ตารางเมตร พื้นที่จอดรถ 570 คัน และพื้นที่สนับสนุน เช่น ห้องอินเทอร์เน็ต ห้องประชุมสัมมนา ลานกิจกรรมอเนกประสงค์ พื้นที่ให้เช่า ศูนย์อาหาร เป็นต้น งบประมาณลงทุนประมาณ 2,200,000,000 บาท เป็นการร่วมลงทุนระหว่าง กรุงเทพมหานครและกระทรวงการคลัง โรงงานยาสูบ แล้วให้กรุงเทพมหานครเป็นผู้บริหารจัดการ ร่วมกับการจ้างบริษัทเอกชนเข้ามาดูแลทรัพยากรอาคาร การศึกษานี้เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต และสาธารณประโยชน์ของกรุงเทพมหานคร ให้มีความยั่งยืน และสอดคล้องกับพลวัตทางสังคมที่กำลังพัฒนาอย่างก้าวกระโดด

The study of design and management of public sport complexes aims to explore the architectural design, management, and users' needs for the proposal of sport complex centers in the Bangkok Metropolitan Area. Through cluster and catchment area analysis of Bangkok Metropolitan youth sport complex (Thai-Japan), Vachirabaenyatus sport center and Lumpini Park's youth sport complex, as well as their users were investigated to determine the architectural concept, functions and circulation in relation to the users' characteristics and satisfaction. Data were collected from physical facilities survey of 402 samples of sport complexes' customers by using questionnaires. Descriptive statistics, chi square, one way ANOVA, correlation, and cluster analysis were applied for quantitative analysis.

The results show that: 1) the catchment areas of sport complexes of the three different sizes (large, medium and small) are similar, approximately 4.5 - 6.5 kilometers in radius; 2) users prefer architectural design of modern style and in harmony with nature; 3) sport complexes should provide facilities for both sport and other recreation activities for different groups of customers, reflecting preferable sports and recreation activities. For entertaining and relaxing purposes; 4) users prefer facilities with mixed close and open circulation systems; 5) regarding the satisfaction of sport complexes' services and facility management, customers give high score to the functional areas management and moderate score to maintenance of facilities and the general services; 6) comparing the three sport complexes, the satisfactions of customers regarding the staffs' services and the adequacy of functional areas are statistically different.

The 70 Rai project, located at the site of Thailand Tobacco Monopoly Factory, Khlong Toei District, Bangkok, is planned and designed based on the characteristics of users within 6 kilometers in radius. The results show that it must be a large sport complex center, planned for users of 30,000 person per month. The complex should consist of two main buildings, the first of which is a renovated factory building and the second one is nearly built. Functional areas should consist of sport activities area of 34,703 sq.m., parking area for 570 cars and area for supplementary functions such as internet room, meeting and convention activities, areas for rent, foods center, etc. The total cost of investment is approximately 2,200,000,000 Baht. The investment will be a joint – venture between Bangkok Metropolitan Administration and Thailand Tobacco Monopoly. Then Bangkok Metropolitan Administration and a public company will be commissioned to operate the center. In conclusion, this project should reflect the dynamic social change in the community in order to improve quality of life and enhance the change for sustainability and should be used as a guideline for new facility planning.